

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Tordai Csaba (címe) ügyvéd által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek a dr. Trinn Gábor (címe) ügyvéd által képviselt Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap (alperes címe) alperes ellen közérdekű adat kiadása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2014. május 21. napján kelt 35.P.25.229/2013/7. számú ítélete ellen az alperes részéről 8. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 15.000 (Tizenötezer) forint + áfa fellebbezési költséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül közölje a felperessel azon szerződések szövegét, melyeket az alperes 2012. október 27. napjáig kötött ... karmesterrel.

Feljogosította az alperest, hogy a szerződésekben ... karmester személyes adatait - nevének, és a szerződéses díjazás kivételével - felismerhetetlenné tegye.

Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 38.100 forint perköltséget.

Megállapította, hogy az eljárás illetékmentes.

Határozatának indokolásában idézte az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Infotv.) 26. § (1) bekezdésében, valamint a 3. § 5. pontjában foglalt rendelkezéseket.

Tényként rögzítette, hogy az alperes közfeladatot ellátó szerv. Rámutatott arra, hogy az Infotv. szabályozása szerint bárki adatigénnyelssel élhet az adatkezelő felé. Az Infotv. nem szabja a közérdekű adat megismerése iránti igény előterjesztésének

feltételül azt, hogy az adatigénylő megjelölje, hogy mely okból terjeszti elő igényét, valamint azt sem, hogy a megismeréshez jogi érdeket valószínűsítsen. Megállapította, hogy a felperes adatigénylése nem átfogó, tételes számlaszintű ellenőrzésre irányult, hanem egy személlyel kötött szerződések közlését kérte, melyhez joga volt.

Az alperesi védekezésre figyelemmel a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény 82. §-ának b) pontja, valamint a 136. §-ának (1) bekezdése alapján kifejtette, hogy az alperes gazdálkodása körében az Mttv-ben meghatározott alapelvnek érvényesülnie kell, az elszámoltathatóság és a társadalmi felügyelet egyik eszköze pedig a közérdekű adatigénylés, függetlenül attól, hogy ezen alapelvre hivatkozik-e az adatigénylő.

Megállapította, hogy az alperes - általa sem vitatottan - jelentős összegű közpénzekben részesül. Függetlenül attól, hogy az alperesi állítás szerint gazdálkodását saját bevételei is segítik, nem tartotta szükségesnek annak vizsgálatát, hogy a felperes által kiadni kért szerződések mely pénzügyi forrásból kerültek teljesítésre. Ezzel kapcsolatosan arra mutatott rá, hogy az alperes közfeladatot lát el, így a gazdálkodására vonatkozó adatok közérdekű adatok, függetlenül az érintett szerződés pénzügyi fedezetétől.

Az alperes azon tárgyalási nyilatkozatára figyelemmel, miszerint érdemi védekezésében nem kívánt hivatkozni arra, hogy a kiadni kért szerződések üzleti titkot képeznének, ezért a korábbi - utóbb a másodfokú bíróság döntése alapján hatályon kívül helyezéssel végződött - eljárásban hivatkozott ezen megtagadási okot nem vette figyelembe és e vonatkozásban bizonyítási eljárást nem folytatott le. Az adótitokra való alperesi hivatkozás tekintetében arra utalt, hogy abban az esetben, ha valaki közpénzekkel gazdálkodó szervezettel köt szerződést, vállalnia kell annak következményeit, így azt is, hogy a szerződésben kikötött díjazás akár közérdekű adatigénylés keretében mások számára is megismerhetővé válik.

A perbeli szerződésekkel érintett természetes személy személyes adatai körében az alperest feljogosította ezen adatok felismerhetetlenné tétele, a magánszemély szerződő fél nevének, továbbá szerződéses díjazásának kivételével. E körben a felperes keresetét elutasította. Ugyancsak a kereset részbeni elutasításra került sor a felperesi adatigénylés vonatkozásában, miután csak a 2012. október 27. napjáig megkötött szerződések szövegének kiadására kötelezte az alperest, tekintettel arra, hogy a felperesi adatigénylés 2012. október 27. napján kelt.

A perköltségviselés kérdésében - figyelemmel arra, hogy a felperes túlnyomó részben pernyertes lett - úgy határozott, hogy a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján megállapítható ügyvédi munkadíj csökkentése nem indokolt.

Az elsőfokú bíróság határozatával szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az első fokú ítélet megváltoztatásával a felperes keresetének teljes elutasítását kérte, másodlagosan a határozat hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára

utasítását indítványozta.

Jogorvoslati kérelmében az eljárásjogi kérdések körében sérelmezte, hogy az első fokon eljáró bíróság mellőzte a Pp. 121. §-ában foglalt kogens szabályok alkalmazását, de nem tett eleget a tényállás felderítési, indokolási és a bizonyítékok okszerű mérlegelésére vonatkozó kötelezettségének sem, valamint nem megfelelően értékelte az irányadó anyagi jogszabályokat sem.

Előadta, hogy az Infotv. preambuluma, valamint az 1. §-a a törvény alapvető két célját fogalmazza meg, az egyik a személyes adatok védelme, a másik az információs önrendelkezési jog, az információszabadság biztosítása, ennek keretében a közügyek átláthatósága érdekében a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez és terjesztéséhez fűződő jog. Ez utóbbi cél tartalmilag és általában a közpénzek felhasználásának ellenőrzéséhez fűződő információhoz jutási jogot, a közérdeket fedi le. Miután a jogalkotói cél kettős, ezért álláspontja szerint a felperesnek igazolnia kell, hogy a két közérdekű cél közül melyikre hivatkozással terjeszti elő az adatigénylesre vonatkozóan érvényesíteni kívánt jogát. Az Infotv. 28. §-ának (1) bekezdésében foglalt azon rendelkezés, miszerint bárki igényt nyújthat be a közérdekű adat megismerése iránt, nem jelentheti azt, hogy a felperesnek nem kell konkrétan meghatároznia az érvényesíteni kívánt jog alapját, jogcímét. A korlátlan keresetindítási jogot csak és kizárólag a céllal összefüggésben, azaz közérdekből lehet gyakorolni, ekként a Pp. 121. § (1) bekezdés c) pontja és (2) bekezdése alapján a felperesnek meg kell határoznia nem csak azt, hogy miért tekinti a kért adatokat, dokumentumokat közérdekűnek, hanem azt is, hogy milyen közérdek fűződik ahhoz, hogy azokat megszerezze. A törvény által biztosított adatigénylesi és keresetindítási jog nem lehet öncélú, nem szolgálhat magánérdeket és nem vezethet jogalap nélküli gazdagodáshoz, mint ahogy nem lehet pusztán kíváncsiság kielégítésének eszköze sem és az nem gyakorolható visszaélésszerűen, rendeltetésellenesen. Az első fokon eljáró bíróság mindezen kérdéseket egyáltalán nem vizsgálta, illetve leegyszerűsítve azzal intézte el, hogy a kialakult bírói gyakorlat szerint a felperes nem köteles számot adni arról, hogy a közérdekű adat kiadását milyen indokkal kéri. Ezen indokolás legfeljebb az Infotv. 26-28. §-aiban részletezett közérdekű adat megismerése iránti igény általános szabályaira vonatkozóan lenne elfogadható, ettől azonban jól elkülöníthető az Infotv. 31. §-a által szabályozott eljárási szakasz, ahol is az adatigénylesi kérelem elutasítását követő kvázi jogorvoslati eljárásról van szó, melyre a Pp. szabályai az irányadók. Ebből következően az eljáró bíróság Pp. szerinti kötelezettsége a kereset fenti szempontú vizsgálata.

Hivatkozott arra, hogy a felperes maga nyilatkozott arra vonatkozóan, hogy az ... internetes médium újságírója és így vélhetően ezen tevékenysége folytatásához szükséges számára a kikért adat. Mindebből megállapítható, hogy adatigénylesi semmilyen kapcsolatban nincs a közérdekkel, így szándékát és célját illetően a felperesi kereset ellentétes az Infotv. preambulumban és 1. §-ában megfogalmazott törvényi jogalkotói céllal, amely cél a közérdek érvényesülése, és nem a személyes ambíciók támogatása.

Az anyagi jogi kérdések körében kifejtette, hogy a látszólagos keresetindítási korlátlanságnak éppen a törvényi cél szab korlátot akkor, amikor a közérdeket jelöli meg a keresetindítás megalapozásának feltételeként. Az eljáró bíróságok ezért kötelesek lennének a közérdekű adatigénylés tárgyában benyújtott keresetek vizsgálatakor górcső alá venni az adatigénylést a törvényi célnak való megfelelés szempontjából. Abban az esetben, amikor a kereset a törvényi célokat nem elégíti ki, azt el kell utasítani.

Hangsúlyozta, hogy a közérdekű adat vagy a közérdekből nyilvános adat mint fogalom ugyancsak árnyaltabb megközelítést igényel. Ennek értelmezése során sem hagyható figyelmen kívül a relevancia kérdése, vagyis az, hogy a törvényi cél - tehát a személyes adatok védelme és a közpénzek átlátható felhasználásához fűződő közérdek - szempontjából releváns adatról van-e szó. Az alkotmánybírósági határozatok tükrében - az arányosság-aránytalanság kérdése, a közfeladatot ellátó szerv hatékony működéséhez fűződő érdek - egyértelműen vizsgálendő, hogy az adott adatigénylés a közérdek, a közpénzek felhasználásának ellenőrizhetősége szempontjából releváns-e vagy sem, ekként a felperesnek anyagi jogi értelemben is kötelezettsége lett volna, hogy már a keresetlevélben megjelölje azt az okot, bizonyítékot, melyből megállapítható, hogy a kért szerződés kiadása milyen módon áll összfüggésben a közérdekkel.

Kifogásolta azt, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálta azt sem, hogy a ... karmesterrel kötött szerződés közpénzből vagy a gazdálkodási tevékenységének bevételeiből került-e finanszírozásra. Hivatkozott arra, hogy a közpénz felhasználás ellenőrizhetőségét is ésszerű keretek közé szükséges szorítani, vizsgálni kell az információs szabadsághoz fűződő jog és más alapjogok közötti összeütközést, a joggal való visszaélés lehetőségét is. Előadta, hogy nem felel meg a valóságnak az, miszerint a megismételt eljárás során nem tartotta fenn az üzleti titokra vonatkozó hivatkozását.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság határozatának helybenhagyására irányult. Megítélése szerint az első fokon eljáró bíróság a közpénzek felhasználásával összefüggésben a személyes adatok védelméhez, valamint a közérdekű adatok nyilvánosságához fűződő jogok érvényesülését megfelelően mérlegelte.

A fellebbezés nem alapos.

A Fővárosi Ítélőtábla megítélése szerint az első fokon eljáró bíróság a perben rendelkezésre álló adatok alapján helytálló jogi álláspontot alakított ki és a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő döntést hozott, ezért az első fokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A Fővárosi Ítélőtábla már több határozatában rámutatott arra, hogy az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény hatályos rendelkezései nem adnak lehetőséget az adatigénylés céljának

vizsgálatára.

Az információs szabadsághoz fűződő jog alapjog, az Alaptörvény VI. cikkének (2) bekezdése értelmében mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez.

A vonatkozó törvényi szabályozás és az ehhez kapcsolódó alkotmánybírói gyakorlat - mely ugyan nem kötelező erejű, de a bírói gyakorlat alakítására meghatározó jelentőséggel bír - azt erősíti, hogy a közérdekű adatok megismeréséhez fűződő jog kiemelt fontosságú alapjog (34/1994. (VI. 24.) AB számú határozat). A személyes adatok védelméhez fűződő jog érvényesítése mellett méltányolható érdek fűződik ahhoz is, hogy az állampolgárok számára az állam átlátható legyen. Az Alaptörvény 39. cikke a közpénzekkel való gazdálkodás átláthatóságának követelményét erősítette, a közpénzekre és a nemzeti vagyonra vonatkozó adatok közérdekű adattá minősítését alkotmányos rangra emelte. Kétségtelen, hogy az adatvédelem és az adatnyilvánosság ütközése esetén arra kell törekedni, hogy a két fogalom mögött rejlő célok megvalósuljanak. Ugyanakkor nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a közérdekű adatok megismeréséhez fűződő jog olyan kiemelt fontosságú alapjog, amely csak más alapjoggal való ütközése esetén korlátozható, illetve csak törvény mondhatja ki a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez való jog korlátozását, mely lehetőséget minden esetben szűken, megszorítóan kell értelmezni.

Az információs szabadság kibővült fogalmába valamennyi, az állami szervezet gazdálkodásához és működéséhez kapcsolódó adat nyilvánosságának az érvényre juttatása beletartozik. Az információs szabadsághoz fűződő alapjog kihat az állammal, a közfeladatot ellátó szervekkel szerződő valamennyi piaci résztvevő adataira és ennek következtében személyes adatok sorsára is.

Mindezekből következik az, hogy a közérdekű adat igénylése nem függhet jogos érdektől, az adatkezelő közfeladatot ellátó szerv nem vizsgálhatja azt, hogy a kiadni kért adatokat az igénylő milyen célból kéri. Az adatkérés teljesítésének nem lehet feltétele sem az, hogy közérdekű célból éljen az adatigénylő az adatkikérés lehetőségével, sem az, hogy egyáltalán bármilyen célja legyen az adatigényléssel.

Ezért a közérdekű adat kiadása iránti perekben eljáró bíróságnak nem kell vizsgálat tárgyává tennie az adatigénylés célját, és nem kell meghatároznia azt, hogy a felperes az Infotv. preambulumban, illetve az 1. §-ában meghatározott céllal összefüggésben, közérdekből kívánja-e gyakorolni az Alaptörvényben biztosított jogát.

Az alperes fellebbezésében foglalt állásponttal ellentétben az adatigénylési jogosultságot önmagában az érdeklődés, de az esetleges magáncél is megalapozhatja. Alapjogi igény érvényesítése esetén nincs jogszerű lehetőség a visszaélésszerű, rendeltetésellenes joggyakorlás vizsgálatára sem, miután a közérdekű adatok megismerésére irányuló igényérvényesítés nem hoz létre magánjogi, polgári jogi jogviszonyt.

Az alperes fellebbezésében hivatkozott másodfokú határozatban a Fővárosi Ítéltábla nem csupán arra utalt, hogy az Infotv. célja nem vezethet el a rendeltetésellenes, visszaélésszerű joggyakorláshoz, továbbá a jogvita elbírálása során a bíróságnak figyelemmel kell lennie a jog céljára, rendeltetésére is, hanem

rámutatott arra is, hogy az adatkiadás iránti felperesi érdekeltséget még abban az esetben sem kell a jogvitában igazolni és vizsgálni, ha az ellenérdekű fél a joggal való visszaélés gyanújára hivatkozik. Ebben a kérdésben a másodfokú bíróság joggyakorlata egyértelmű és következetes.

Nem volt vitatott a perben, hogy az alperes közfeladatot ellátó szerv. A közérdekű adat megismerésére irányuló igény elbírálása során nem bír jelentőséggel az a tény, hogy nem csupán a központi költségvetésből kapott juttatással, hanem saját piaci tevékenységként folytatott gazdálkodásának eredményeként megszerzett bevételeivel is gazdálkodik. Az Mttv. 108. § (2) és (4) bekezdéséből következően az alperes tevékenységét alapvetően a központi költségvetési forrásból biztosítja, tevékenysége az Infotv. 3. § 5. pontjában meghatározott közfeladatot érint. Mindebből következően kizárólag azt lehetett a jogvitában vizsgálni, hogy a felperes által kiadni kért adatok az alperes tevékenységével, döntéseivel kapcsolatosak-e és ha igen, az adatkiadást az alperes jogszerűen tagadta-e meg. A felperes által kért adatszolgáltatás egyértelműen az alperes tevékenységéhez kapcsolható, azt pedig, hogy annak megtagadására jogszerűen került sor, az alperes nem bizonyította. Hangsúlyozza a másodfokú bíróság, hogy az állami szervvel szerződő bármely piaci résztvevőnek, magánszemélynek számítania kell arra, hogy személyes adatai nyilvánosságra kerülnek. Ebbe a körbe tartozik az alperessel szerződést kötő ... karmester neve és a szerződésben kikötött díjazásának összege, egyéb személyes adatainak védelmét pedig megfelelően biztosítja az, hogy az elsőfokú bíróság feljogosította az alperest a további személyes adatok felismerhetetlenné tételére.

Az alperes üzleti titokra történő hivatkozásával kapcsolatosan a másodfokú bíróság megjegyzi, hogy az alperes - jegyzőkönyvbe rögzítetten - ezen titokvédelmi érdekre történő hivatkozását nem tartotta fenn, ezért a bíróságnak a gazdasági tevékenységgel kapcsolatos üzleti titok védelméhez fűződő alperesi piaci érdek és a közpénzek átláthatósága iránti felperesi igény ütközése, esetleges konfliktusának feloldása tekintetében állást foglalnia nem kellett.

Az alperes fellebbezése eredményre nem vezetett, ezért a pernyertes felperes fellebbezési költségének viselésére köteles, melynek mértékét a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése, (5) bekezdése alapján mérlegeléssel, valamint a 4/A. § (1) bekezdése értelmében állapította meg.

Az eljárás az Illetéktörvény 57. § (1) bekezdés o) pontja értelmében illetékmentes.

, 2014. november 6.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Hercsik Zita s.k.
előadó bíró

. Kisbán Tamás s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő